SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 130. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 12, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ЛИПНЯ 1994. Ч. 130. РІК CI

ПОМЕР М. ОСАДЧИЙ

Львів (ПС УРП). — Тут у четвер, 7-го липня, львів'яни прощалися з відомим борцем за українську державність, багаторічним політв'язнем совєтських тюрем і концтаборів, одним із засновників Української Гельсінкської Спілки, доктором філології Михайлом Осадчим. Смерть наступила нагло у вівторок, 5-го липня ц. р.

Св. п. М. Осадчий

Михайло Осадчий народився 22-го березня 1936 року в селі Курмани, Недригайлівського району, Сумської области. У 1968 році закінчив факультет журналістики Львівського Університету. Від 1962 року став членом КПСС-КПУ. Здобув ступінь кандидата філологічних наук, працював викладачем у Львівському Університеті, а в 1963-64 роках — інструктором з преси Львівського обкому КПУ. Був членом Спілки Журналістів, видав першу збірку поезій „Місячне поле" Але через два роки з партії його вигнали 28-го серпня 1965 року заарештували й 18-го квітня 1966 року засудили до двох років ув'язнення в таборах суворого режиму за антисовєтську пропаґанду.

Після звільнення у 1967 році М. Осадчий знову включився в український рух опору. Свої спогади про перший арешт, слідство та ув'язнення описав у повісті „Більмо", яка була надрукована у видавництві „Смолоскип" у ЗСА, а також у Франції, Англії і Арґентині. Вдруге його заарештували під час масових репресій в січні 1972 року. Засуджений Львівським обласним судом до сімох років концтаборів особливо суворого режиму та трьох років заслання Відбув кару в Сосновці, Мордовія, а заслання у Воркуті.

Життя М. Осадчого було трагічне. Під час його ув'язнення, 1973 року помер батько. Самого його в тюрмі КҐБ схиляли до співпраці з тюремниками, а після рішучої відмови жорстоко катували, погрожували вбити когось із родини. Погрози були висловлені в грудні 1974 року, а вже в квітні 1975 року його 33-річного брата знайшли вбитого на вулиці. У селі Курмани на Сумщині побили його 70-річну матір, після чого вона померла. Про все це Михайло довідувався через місяць-два у детективний спосіб. Скарги до прокуратури залишилися без відповіді. Дружина і діти також піддавалися переслідуванню у Львові.

Все це не могло не вплинути на його здоров'я. Та після звільнення з ув'язнення М. Осадчий повернувся у 1990 році до рідної катедри Львівського Університету, захистив докторську дисертацію й активно включився у громадське і політичне життя України. Його знали не лише як мужнього, безкомпромісового борця за волю України, але і як блискучого журналіста, поета, майстра мистецького слова і вірного сина української землі. В Україні і за кордоном вийшло кілька його поетичних збірок, повісті, оповідання, есеї, написав 60 наукових праць. Останні роки присвятив дослідженню дисидентської літератури. Його виступи і лекції були сповнені великого патріотизму і любови до України. Тож не даремно у прощальній промові керівник Львівської державної адміністрації Василь Шпіцер назвав М. Осадчого „людиною віку", а львів'яни на руках пронесли домовину з його тілом центральними вулицями Львова до пам'ятників І. Франкові й Т. Шевченкові, а тоді до Личаківського цвинтаря.

Л. КУЧМА ВЕДЕ У ВИБОРАХ

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 11-го липня, радник Леоніда Кучми Дмитро Табачник повідомив на пресовій конференції, що за попередніми даними за Леоніда Кучму проголосували 52.4 відсотка виборців, а за нинішнього Президента Леоніда Кравчука 46.1. За словами Д. Табачника, Л. Кучма переміг зі значною перевагою у 14-ох з 27 виборчих округ України.

Центральна виборча комісія о 10-ій годині ранку 11-го липня повідомила, що за попередніми даними у президентських виборах переміг Л. Кучма, однак ще не надійшли результати голосування з Донецької, Житомирської, Одеської й Харківської областей, і це не дає змоги оприлюднити остаточні результати.

Державне телебачення України на 12-годину полудня ще нічого не повідомляло про результати виборів. А Д. Табачник на пресовій конференції заявив, що за Л. Кучму проголосувало на 2 мільйони громадян більше, ніж за Л. Кравчука.

Всього взяли участь у виборах по Україні 69.25 відс. виборців; у Криму — 69.15 відс.; у Вінницькій обл. 72.54 відс.; Волинській — 75.36; Дніпропетровській — 64.66; Донецькій — 65.66; Житомирській — 73.92; Закарпатській — 63.39; Запорізька — 63.91; Івано-Франківська обл. — 85.56; Київська — 64.47; Кіровоградська — 67.26; Луганська — 68.11; Львівська — 86.97; Миколаївська — 62.23; Одеська — 62.42; Полтавська — 76.05; Рівненська — 77.39; Сумська — 71.44; Тернопільська — 88.58; Харківська — 63.17; Херсонська — 65.32; Хмельницька — 76.37; Черкаська — 69.85; Чернігівська — 76.22; Чернівецька 73.74; Київ — 52.61; Севастопіль 65.51.

Захід здивований обоятністю Л. Кравчука

Щоденник „ВоллСтріт Джорнал" з середи, 6-го липня, помістив коротку замітку про те, що Президент України Леонід Кравчук не надто ентузіястично зареаґував на пропозицію „великої сімки" виасиґнувати 1.8 біл. дол. на закриття Чорнобильської Атомно-Електричної Станції. Крім того, Л. Кравчук заявив, що закрити Чорнобильську АЕС Україні потрібно отримати також компенсату за втрачення енергії та місць праці.

Тижневик „Економіст" з 2-го липня уважає, що куди кориснішим було б, якби обіцяні гроші на закриття Чорнобильської АЕС, як також фонди на викінчення трьох розпочатих нуклеарних реакторів було ужито на забезпечення і направу Чорнобильської АЕС.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Газета „Наше Місто" надрукувала інтерв'ю з колишнім народним депутатом України і колишнім кандидатом на Президента України Леопольдом Табурянським, з приводу загибелі його сина. У київському помешканні Табурянського його 17-річного сина знайшли повішеним. Слідство висунуло версію про самогубство. Проте, як повідомив, Л. Табурянський, експертиза патологоанатомів дає підстави говорити про вбивство. На думку Табурянського, його сина вбили з метою помсти. За кілька днів до першої тури виборів Табурянський намагався вивезти з Києва документи, які могли б дискредитувати перших осіб держави. В поїзді документи були викрадені. Будучи народним депутатом України, Табурянський зарекомендував себе послідовним критиком Президента Л. Кравчука.

СЕВАСТОПІЛЬ. — Служба Безпеки, Національна ґвардія, органи внутрішніх справ та керівництво фльоти виставили спільні посилені патрулі, у зв'язку з вибухами та вбивствами на початку липня. У центральній універсальній крамниці міста знайдено ще кілька вибухових пристроїв, вогнепальну і холодну зброю. Лідер Російської партії Криму Сергій Шувайніков сказав, що у Криму назріває збройний конфлікт, хоч кримчани цього і не хочуть. За його словами, у конфлікті зацікавлені деякі структури в Росії і „силові структури, що працюють для Л. Кравчука".

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут до Обласної Ради обрано 72 депутати, з яких 62 — безпартійні, 10 — представники різних партій: Селянської — 2, Ліберально-Демократичної — 2, Комуністичної — 2, Соціялістичної — 2, НРУ — 1, УРП — 1.

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Віталій Масол прийняв амбасадора Ізраїля в Україні Цві Маґена на його прохання. Під час зустрічі сторони обговорили стан і перспективи політичного та економічного співробітництва між двома державами, процес створення договірно-правної бази і практичної реалізації існуючих угод.

Працівники УНС попрощали свого довголітнього головного секретаря

Джерзі Сиґі, Н.Дж. (О. К.). — У вівторок, 28-го червня, велика союзова родина, що складається із Екзекутиви УНС, її працівників в Головній канцелярії редакційних складів „Свободи" і „Українського Тижневика", членів адміністрації і друкарні, зібралися на полуденок, щоб попрощати свого довголітнього головного секретаря Володимира Сохана із його відходом на емеритуру, після рівно 45 років праці для Українського Народного Союзу.

Саме цей доказ такої довголітньої і вірної служби цій установі підкреслювали всі, що прощали В. Сохана із його відходом на добре заслужений відпочинок.

(Фото: „Український Тижневик")

Слово подяки і прощання виголошує В. Сохан. Сидять (зліва). М. Лиско, У. Дячук і Н. Сохан.

Перша забрала слово предсідник УНС, Уляна Дячук, яка дякувала В. Соханові за дружню співпрацю і за те, що він підготовив на свій дотеперішній пост другу силу, з молодших рядів працівників, що так зв'язана із УНС як він, а це обрану на останній Конвенції секретарем Марту Лиско. Вона і заявила при вступі, що постарається виконувати свої відповідальні обов'язки з такою посвятою, як це робив від років В. Сохан.

Зворушливе прощальне слово виголосив сеньйор журналістів та особистий приятель В. Сохана ред. Іван Кедрин, який згадав „давні часи", коли то теперішній дідусь і бабуня — Володимир і Ніля Сохани, переживали перші романтичні роки молодечого кохання таки тут в УНС. Ред. І. Кедрин підкреслив, що довгими роками він веде щоденні розмови із В. Соханом та спільно ділять радощі і смутки українського життя тут та в Україні, які завжди стоять в осередку уваги В. Сохана і якій ними живе. Єдина хиба уступаючого головного секретаря, яку завважив ред. І. Кедрин, є те, що він був надто роботящий і просиджував в бюрах УНС не лише приписані урядові години, але далеко поза них, включно із суботами та вечірньою працею дома.

Саме цей громадський підхід В. Сохана до праці в УНС поставила темою свого прощання від редакції „Свободи" О. Кузьмович.

(Закінчення на стор. 3)

Президент Б. Клінтон обіцяв допомогу Польщі

Варшава. — Президент З'єднаних Стейтів Билл Клінтон, перебуваючи у Варшаві з офіційною візитою, відвідав у четвер, 7-го липня, пам'ятник невідомого вояка, спорудженого в пам'ять про поляглих у Другій світовій війні, а також меморіял Варшавського ґетто. Вінки квітів до могил разом з президентом клала його дружина Гілларі.

Того ж дня виступаючи перед членами польського парляменту, американський президент осудливо висловився щодо диктаторів „як на Заході, так і на Сході" і закликав законодавців Польщі рішучіше просуватися шляхом демократизації суспільства. Він запевнив, що ЗСА допоможуть розвивати польську економіку, виділивши на цю мету 200 міл. дол. Крім того, президент має намір звернутися до Конґресу з просьбою виділити ще 100 міл. дол. на розвиток програми НАТО „Партнерство для миру". Б. Клінтон пояснив, що існує декілька програм допомоги Польщі. Перша з них, 75-мільйонова, спрямована на підтримку приватної власности, друга, 65-мільйонова, покликана гарантувати закордонні інвестиції, третя, 25-мільйонова, піде на розвиток інфраструктури, а четверта, 20-мільйонова — на підтримку невеликих компаній і фірм. Якщо Конґрес схвалить виділення 100 міл. дол. на програму „Партнерство для миру", то з них 25 міл. дол. дістане Польща. Саме цих рахунків Б. Клінтона спостерігачі не зрозуміли. Виходить, що решту 75 міл. дол. треба буде поділити між двадцятьма іншими учасниками програми.

Оцінюючи теперішню ситуацію в Европі, президент Б. Клінтон сказав, що з погляду безпеки „ми тепер перебуваємо у кращому становищі, ніж декілька місяців тому, оскільки Росія також приєдналася до програми „Партнерство для миру" і ґарантувала недоторканість кордонів своїх сусідів".

В четвер увечорі президент Б. Клінтон вилетів до Неаполю, де відбулася зустріч керівників держав „великої сімки".

В АМЕРИЦІ

ВІДОМОГО В ЦІЛОМУ світі співака-тенора, 53-річного Плясідо Домінґо, минулого місяця призначено керівником Вашінґтонської опери. П. Домінґо функцію мистецького керівника перебере у 1996 році та згідно з його плянами з приводу своїх нових обов'язків не думає занедбувати своїх особистих виступів.

АМЕРИКАНСЬКІ підприємства в Москві за останніх кілька місяців попали під спостережливе око місцевої мафії. В результаті за статистикою американської амбасади у Москві понад 12 американських фірм мали вже в цьому році пропозиції від мафії стати їхніми „опікунами" за тижневою оплатою або частину їхніх доходів. Це в порівнянні до двох таких випадків у минулому році. З цього приводу керівники американських фірм у Москві відкинули дотеперішні припущення, що місцева мафія не буде зачіпати закордонних фірм. Сьогодні вони наймають озброєних сторожів або рискують не тільки фондами, але також власним життям.

З УВАГИ НА МІЖРАСОВІ подружжя в ЗСА під час останнього перепису населення в 1990 році виникло дуже багато непорозумінь і неясностей щодо опридилення деяких осіб у невідповідні расові рубрики. Велика кількість із них опинилися в суді, бо згідно з твердженнями тих, які в майбутньому хочуть займатися політичною діяльністю та кандидувати на будь-які пости, їм не можна мати жодних неясних моментів у своїх біографіях. Тепер формулярі бюра перепису населення мають тільки чотири категорії расового опридилення: білі, чорні, азійско-тихоокеанські жителі островів і американські індіяни-алясчани. Крім того на формах було окреме питання чи дана особа є еспаномовного походження, а все незазначене треба було вписувати під рубрикою „інше". Тому пропонується на формах для майбутнього перепису населення впровадити рубрику „багаторасовий".

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 7-го липня, опубліковано переслухання слідчих з перевірки поштового бюра у Капітолю. Це зовсім окрема перевірка від кримінальної перевірки, пов'язаної зі справою конґресмена Дена Ростенковского. У згаданому звіті переслухувані працівники конґресового поштового бюра стверджують, що в більшості працівники виконують свої озбов'язки без нагляду керівників, бо ці останні свій час у бюрі проводять читаючи газети, оглядаючи телевізійні програми та забавляючись. Одначе виконування будь-яких послуг важливим особистостям Конґресу було на денному порядку, для прикладу наведено ім'я Д. Ростенковского.

У ЛІТТЛ РОК, Аркенсо, притулок для бездомних і потерпілих від наруги та побиття жінок, не прийняв грошевого дарунку у сумі 25,000 від Полі Джовнс. Вона є тією знаменною особою, яка подала судове оскарження на президента ЗСА Билла Клінтона за його небажані залицяння до неї в 1991 році, коли він був губернатором стейту Аркенсо. Ці гроші вона отримала за реклямування джінсів, після того, як стала відомою особистістю за потягнення Президента країни до судової відповідальности.

У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ 13-го червня поблизу власного помешкання знайдено убиту Нікол Бравн-Сімпсон і її приятеля Рональда Ґолдмана. Н. Бравн-Сімпсон — це колишня дружина відомого в цілій країні футболіста О. Джей Сімпсона. Місцева прокуратура в дуже короткому часі оскаржила О. Джей Сімпсона у вбивстві. Останнім часом в Лос Анджелес ведуться переслухання перед міським судею Кетлін Кеннеді-Повелл, щодо того, чи має місцева прокуратура потрібні доказя, щоби судити за згадане вбивство оскарженого. Минулого четверга, 7-го липня, суддя відкинула пропозицію оборони не брати під увагу представлені предмети, бо вони були незаконно здобуті місцевою поліцією з помешкання оскарженого. Це, на думку багатьох, є великим ударом для оборони.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ ВІДКЛАЛА ВСІ ПЕРЕГОВОРИ

Сеул, Південна Корея. — У ранніх годинах в суботу, 9-го липня, в столиці Північної Кореї Пйонґянгу помер Кім Іль Сонґ, перший та єдиний президент Північної Кореї, яка стала окремою державою 1948 року. Згідно з повідомленням радіо Пйонґянгу, в неділю, 10-го липня, коли громадяни країни прибули до столиці, щоб у підніжжі колосальної статуї Кім Іль Санґа продемонстрували свою жалобу, військо Північної Кореї склало присягу на вірність його 52-річному синові та наслідникові Кім Чжон Ільові.

З приводу смерти свого президента, голова північнокорейського комітету у справі політики об'єднання обидвох, Корей, повідомив південнокорейський уряд у понеділок, 11-го липня, що переговори, які були заплановані на 25-те липня у столиці Північної Кореї, відкладені. Зрозуміло, що така сама доля зустріла також і переговори Північної Кореї та ЗСА, які проходили в Женеві у справі ядерної зброї. Одначе у цьому випадку керівник північнокорейської делеґації сказав своєму американському колезі, що переговори продовжуватимуться після похорону Кім Іль Сонґа, заплановані на неділю, 17-го липня.

Обидва повідомлення не були несподіванкою. Тепер тільки треба вичекати, щоб побачити, чи молодий керівник Північної Кореї Кім Чжон Іль піде слідами свого батька, чи візьме інший напрямок у політиці своєї країни.

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ ЦИМИ днями з візитою в Берліні, прем'єр Державної ради Китаю Лі Пен відмовився від традиційного ритуалу прогульки до Бранденбурзьких воріт, оскільки перед ними зібралися дві сотні демонстрантів з гаслами протесту проти порушень прав людини в Китаї. Не попрощавшись з берлінцями, Лі Пен полетів у Тюрінґію, щоб відвідати будинок-музей Ґете у Ваймарі. Хоч там також його чекали демонстранти, Лі Пен оглянув музей, однак коли президент Фонду ваймарської клясики Бернд Кауфман у своїй промові підкреслив важливість дотримання людських прав і свобод, Лі Пен перебив його і попросив „ознайомлювати [illegible]". Відмовившись від зустрічі з керівниками Тюрінґії, гість полетів у Мюнхен, столицю Баварії. Офіційна влада Німеччини не наважується заторкувати тему прав людини в Китаї, віддаючи перевагу розвиткові економічних зв'язків між двома країнами. Під час цієї візити Лі Пена плянується підписати 40 різних угод на суму 5.5 біл. марок.

ПОЛІЦІЯ ІРАНСЬКОЇ столиці виявила поблизу Теграну труп християнського священика о. Мікаеляна. Він був одним з лідерів руху за зближення християнства та ісляму, переклав на перську мову багато важливих християнських книг, читав богословські лекції у Теґранському університеті. А минулого тижня в лісі під Тегpаном поліція знайшла тіло замордованого християнського пастора Меґді Дібаджа. Колись він був мусулманином, відтак прийняв християнство. Ілсямські екстремісти потрактували його вчинок як „смертельний гріх" і кинули на дев'ять років у тюрму — „за образу пророка Мохаммеда", а коли він, не зрікшись віри у Христа, вийшов на волю, вбили його.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Комсомольская Правда" пише, що коли минулого місяця віцепрем'єр і міністер закордонних справ Китаю Цянь Цічень відвідував Москву, то прилетів сам один і на звичайному рейсовому літаку, а коли російський міністер закордонних справ Андрей Козирев летів у Китай з візитою-відповіддю, то брав для цього спеціяльний літак, всю свою родину і декілька десятків дорадників. Ще більш по-панськи недавно летів у Китай прем'єр-міністер Росії Віктор Верномирдін — чотирма літаками, взявши зі собою півтори сотні супровідних осіб, а крім того — 25 офіцерів служби безпики. Газети підкреслює, що цю традицію марнотратства започаткував Міхаїл Ґорбачов. В 1989 році він прилетів у Китай з трьома сотнями дорадників. Всі закордонні поїздки М. Ґорбачова уподібнювалися до ґучних фестивалів, нерідко його делеґації ледве вміщувалися у 30 літаках.

ВИСТУПАЮЧИ У РАДІ безпеки ООН, представник Руандійського патріотичного фронту Кльод Дюзаїді повідомив, що фронт переміг у громадянській війні в Руанді, захопивши щонайменше 80 відсотків її території, і тому повинен трактуватися як єдина влада в країні. Одна з вимог фронту полягає в тому, щоб „безпечна зона", яку має визначити Франція, займала невелику площу. При тому ввесь військовий і поліційний персонал повинен скласти зброю. „Якщо цього не зробить Франція, то зробимо ми", — запевнив К. Дюзаїді. Така неочікувана ситуація викликала в Раді безпеки почуття незручности, оскільки наступного місяця місце головуючого в Раді мав би зайняти представник Руанди.

ПРОЄКТ ПОДІЛУ Боснії, запропонований представниками З'єднаних Стейтів, Англії, Франції, Німеччини і Росії, цілком схвалили боснійський президент Алія Ізетбеґовіч і прем'єр Гаріс Сіладжіч. Це дає підстави сподіватися, що законодавці також проголосують за прийняття пляну. Щодо реакції з боку боснійських сербів, то виглядає, що їхній лідер Радован Караджіч також виявляє готовість до поступок. Спочатку він сказав, що нові кордони „принижують гідність сербів", однак пізніше заявив, що він особисто не відкидає міжнародних пропозицій. Тепер все залежатиме від того, як поставляться до нового пляну законодавці ніким не визнаної сербської республіки в Боснії.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблеми Росії: горілка й розбої

Це не є єдина проблема Росії. Найважніша проблема, мабуть, це конфлікт між парляментом і президентом у боротьбі за владу. Величезною проблемою є та економічна криза, з вини якої в останніх виборах виграли екстремісти, які всю вину за ту матеріяльну нужду звалювали на Боріса Єльцина та його змагання до переходу економіки на вільний ринок. Одною з найбільших проблем є гін мусулманських країн, членів Російської Федерації, до відірвання від Росії та свого державного унезалежнення. Розуміючи ту загрозу Єльцин у новій конституції признав членам Російської Федерації мати власні конституції і такі права, які уподібнюють Російську Федерацію до Великої Британії з її колишніми домініями.

Але актуальними й дуже пекучими проблемами є таки алькоголізм і розбійництво. У „Ню Йорк Таймсі" з 3-го липня ц.р. появився великий допис з Москви з прецікавими інформаціями. Продовж одного тижня звільнено з в'язниць понад 30,000 алькоголіків. В епосі комунізму карали за алькоголізм засланням до ҐУЛаґів. Один із звільнених тріюмфально викрикував на вулиці „нема вже ҐУЛаґів". Офіційно звільнено тих 30,000 алькоголіків щоби зробити місце для винуватців гірших злочинів. Але російське міністерство здоров'я признає, що в Росії є 10 мільйонів алькоголіків. Але інші чинники твердять, що їх є мільйонів 30. В'язнення алькоголіків не регабілізує їх, навпаки, робить із них ще злочинців та закріплює в алькоголізмі. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" наводить приклад, що один із звільнених так радісно святкував своє звільнення, що п'яний до безтями не мав змоги піти по документи звільнення. Зрештою, багато в'язнів за алькоголізм просять не звільняти їх, бо, мовляв, вони не бажані в родині, а мають у в'язниці дах на головою і трикратний денний харч та відповідне їм товариство. Це звучить трохи гумористично, але це є поважна соціяльна і також політична проблема, бо створює ворожу для уряду афмосферу.

Справедливість каже признати, що Росія не є єдина, де алькоголізм належить до артикулів першої потреби. Хтонебудь з українських туристів, канадських, чи американських громадян відвідує в будь-якому місті своїх знайомих і приятелів, на столі обов'язково мусить стояти пляшка. Дехто твердить, що це успадкований від Росії традиційний звичай, бо вже за царату створився популярний вислів, що „без водки не розбєрйош". Але в Україні рідко можна на вулиці стрінути п'яну людину, коли водночас в російських містах це нормальне явище. Тямимо, що був в Україні час, коли там забракло цукру, дармащо цукроварний промисл в Україні, один з найбільших у світі. Брак цукру настав тому, що частинно спекулянти вивозили його за кордон із зиском до власної кишені, частинно ішов він на продукцію самогону. В американській телевізії чуємо раз-у-раз заклик речника регабілітаційної установи: „Це не є стид бути алькоголіком, а є стид нічого не діяти, щоби позбутися того налогу". Не знаємо, чи в Україні є подібна установа, але в Росії її напевно нема, коли там алькоголіків не лікують, а саджають до в'язниці.

Коли в Росії алькоголізм і розбійництво стали соціяльно-політичними проблемами, то в Україні, славити Господа, цього нема. Всі проблеми України можна би швидше й легше розв'язати, якби настав один фронт всіх конструктивних сил, українських і неукраїнських, які солідарно будували б державу.

НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ атомовій станції в найближчий час можу дійти до витікання радіоактивної речовини. З такою осторогою виступив у пресі експерт з московського Інституту атомової енергії ім. І. Курчатова Александр Боровой. Він вважає, що станції загрожує підіймання рівня води всередині саркофагу, який прикриває зруйнований четвертий енергоблок. На думку вченого, ця вода може прискорити атомову реакцію у корпусі бльоку, де досі залишається велика кількість ядерної речовини.

Газета „Ню Йорк Таймс" з 28-го червня ц.р. помістила знамениту статтю проф. Збігнєва Бжезінского „Справи в Центральній Европі конкретизуються". У цій статті автор висловлює прихильні спостереження та робить прогнози в справі державнотворчих процесів в Україні, тому варто передати думки й мотиви автора українському читачеві.

Михайло Шпонтак

СИТУАЦІЯ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЕВРОПІ З'ЯСОВУЄТЬСЯ

Поїздка президента Билла Клінтона до Латвії і Польщі у зв'язку з його участю в черговій конференції на вершинах „великої сімки" в Неаполі, пише автор, є сиґналом нової більш вичерпної і стратегічно послідовної політики ЗСА стосовно колишнього совєтського бльоку. В результаті серйозних дебатів внутрі Адміністрації Клінтона і назовні, нова більш реалістична політика ЗСА шукає консолідації і формування нових перспектив, що постали після розпаду Совєтського Союзу. Нова стратегія ЗСА визнає, що політична трансформація після загибелі комунізму у Східній Европі пройшла економічну фазу, а центральна справа — це ставлення реґіону до решти Европи, особливо до справи міжнародної безпеки. В нових обставинах стабільні і ділові стосунки між Росією і Україною є вирішальними для успішної політичної й економічної трансформації обох країн. На конференції „великої сімки" передбачають тему дискусії по лінії, що політична нестабільніть і економічна криза в Україні не вийде нікому на користь. Добре, що в тій конференції візьме участь Боріс Єльцин, бо більш прихильне зацікавлення Україною не повинно розглядатись як антиросійське.

Більш стабільна і неімперська Росія прийде у висліді, продовжує автор, утвердженої і стабільної України. Тому „велика сімка", а особливо ЗСА, приготовані на позитивне ставлення до України з пропозицією економічної допомоги, якщо Київ виявить охоту на проведення довговідкладуваних економічних реформ. Після президентського виборчого поєдинку між президентом Леонідом Кравчуком і Леонідом Кучмою, колишнім прем'єр-міністром, „велика сімка", радить автор, повинна застосувати політику „ламання рук" чергового президента, щоб він призначив динамічного економіста-рефоматора новим прем'єр-міністром з повною підтримкою президента. Будучи в проводі у цій справі, Адміністрація Клінтона показала б вагому еволюцію свого думання і дій.

Познаки більшої чутливости і сприятливости, продовжує автор, для безпеки Східньої Німеччини з підвищеним наголосом стосовно України є в контексті ширшого і бажаного погодження щодо пріоритетів зовнішньої політики ЗСА. Україну вже не іґнорують і не легковажать. Білий Дім свідомо підкреслює підтримку української незалежности. Державний секретар Воррен Кристофер вийнятково рішучо підкреслив підтримку ЗСА територіяльної недоторканости України щодо Криму, а міністер оборони Вілліям Перрі активно пропаґує американсько-українську військову співпрацю.

Цього року, під час розподілу економічної допомоги, новопосталих незалежних неросійських держав після упадку Совєтського Союзу вже не іґнорують — приблизно половину допомоги призначили їм. Ця велика зміна на більш справедливий розподіл економічної допомоги відображає зростаюче визнання, що група стабільних незалежних держав після розвалу Совєтсько-російської імперії є, безперечно, краще, ніж відновлена імперська структура, з певністю — повернення до імперії привело б до загибелі все ще непевні перспективи російської демократії.

Коли Адміністрація Клінтона, стверджує автор, є під атакою за її невдалу зовнішню політику, треба вітати і висловити признання за більш реалістичну і послідовну стратегію Вашінґтону в Европі після закінчення „холодної війни". З другого боку, український читач може радіти, що Україна має таких непохитних і великих приятелів як проф. Збігнєв Бжезінскі. Тому що автор — це колишній дорадник у справах Крайової безпеки в Білому Домі, знаменита його стаття тим більше виграє на вагомості.

Коли відвідуємо „супермаркет", щоб купити харчі, то нашим основним зацікавленням є їх рід, скільки коштують і чи можна б їх дістати дешевше та використати популярні купони, які знижують ціну... А коли вибираємо харчовий товар з його кілька соток родів і тисячі варіянтів, то мало хто призадумується над тим, звідки це все тут взялося. Не звертаємо теж уваги на те, що діється за кулісами американської системи харчу, бо навіщо собі сушити голову, коли, як кажуть, „шафа грає"... Всього є подостатком, доброї якости, свіже і для кожного під його смак. Але з харчами росте наш апетит, а з ним розростається економіка країни.

Юрій Р. Рибак

АМЕРИКАНСЬКА ХАРЧОВА СИСТЕМА ЗАВТРА

Зважмо, що американська спроможність продукувати, розподілювати, експортувати у „рамках ґльобальних конкуренційних коштів" знайшла признання світової громади. Сама ж бо індустрійна вищість ЗСА у харчах стає помітною в американському світовому лідерстві, підтримує американську військову силу та сприяє ініціятивам миру, застосовуючи гуманітарну допомогу.

Ось така загальна ситуація створилася на „зовнішньому фронті" ЗСА, а що діється на внутрішньому?.. Тут же американська система харчів наставляється на те, щоб зробити Америку здоровшою, безпечнішою, чистішою і більш конкуруючою. І це не пусті фрази, а пляновий реальний задум, спертий на досвіді минулого і проєктів майбутнього. Не забуваймо, що виробництво харчів займає тепер поважну позицію у стратеґії довготермінового благополуччя країни, бо доторкається кожного дня кожного американця. Тому аж проситься заглянути у статистику і самому переконатися, що харч — це найбільший виробничий сектор ЗСА. Ось, наприклад, у 1991 році понад 16,000 фабрикантів перевезли товару вартости 400 біл. дол., а домашня економіка збільшилася на 145 біл. дол. „додаткової вартости". У тому самому часі півтора мільйона осіб працювали при перерібці фармерської аґрарної сировини на харчові продукти остаточного споживання... Виробництво харчів є першим ступнем індустрії для розвитку таких як друкарство, опакування, транспорт і склади. Це впливає і на ринок праці, бо одна нова праця у харчовій ділянці творить три праці деінде. І якраз у майбутньому відкривається поле до попису для харчової системи, що оформлюється у таких загальних головних напрямках: здоров'я, безпека, довкілля і ґльобальна конкуренція.

І так: посилені наукові досліди дозволять глибше зрозуміти відживчі і невідживчі складники харчу та їхній безпосередній вплив на здоров'я людини. Це дасть змогу вибрати харч, який своїми властивостями є корисним, а не шкідливим. Вже можна у багатьох випадках одержати технічно кращий продукт, який дасть змогу контролювати алергії, чутливість, генетичні захворювання тощо. З огляду на посилену кампанію проти вживання нездорових товщів виринуло нове серйозне завдання — знайти харч без товщу! Коли ж корисне віджевлення зуміє поліпшити загальний стан здоров'я, то майбутні кошти лікування зможуть зовсім реалістично зменшитися на 10 відс. Невеликий цей відсоток, одначе перечислений на „зелені", заощадить країні за один рік 15 біл. дол.!

Поліпшення здоров'я можна осягнути збільшеною контролею безпеки харчу, де критичною проблемою є мікроорганізми, які викликують захворювання. На те, щоб їх викрити і встановити розміри їхньої присутности, потрібно до двох тижнів часу. І доводиться співчувати пацієнтам, які у непевності мусять чекати на лікування... Для них розв'язку знайшла фірма ДуПонт, яка недавно проголосила, що при допомозі генетичної аналізи можна остаточно встановити ідентичність бактерії у харчових, клінічних і навколишнього середовища зразках і це все автоматично за ...вісім годин!

Але споживачі в Америці не сплять, а наявно бажають та навіть вимагають мати харчі, які є здоровіші і безпечніші для їди, а також у виробництві чистіші для довкілля. Тому тепер біотехніки працюють над майбутніми культурами, що спроможні протистояти недугам рослин і тим робом зменшити конечність досі вживаних хемічних сполук, на які довкільники глядять „*кривим оком*". Невикористані відпадки під час перерібки харчів теж є проблемою, над якою працюють дослідники. Вони створили біотехнічно ензими (речовини, що викликують хемічні зміни, не стаючи складовою сполук, наприклад, фермент), які можуть перетворити побічні продукти, що відходять з мелення зерна чи рижу, процесу овочів та городовини, а також сиру на комерційні продукти, такі як вітаніна С та алькоголі.

В той час, коли експорт американських харчів разом із сільськогосподарськими продуктами витримує ґльобальну конкуренцію і затримує свою велику життєздатність, то, на жаль, сектор устаткування для продукції харчів зникає або прямо покидає ЗСА. Ось, візьмімо, італійське устаткування, яке домінує процес каліфорнійських помідорів, а на американській землі залишилася тільки одна-однісінька фабрика устаткування для пекарень. Не краще є з індустрією пакування. І яка ж тут розв'язка?.. Час покаже. А покищо споживачі надіються, що ціни „нового здоровішого харчу" не будуть такі високі, як ціни „чудотворних ліків" фармацевтичної індустрії.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Кольоритна історія Вавилонської вежі

Зі семи чудес стародавнього світу найбільш романтичним чудом слід вважати „висячі сади" Семіраміди, споруджені й насаджені (за перською традицією) вавилонським царем Навуходоносором своїй леґендарній улюбленій дружині Семіраміді приблизно у 800 році до Христа, щоб вони нагадували молодій перській цариці її батьківщину.

У той час Вавилон був найбільшим та найкращим містом Месопотамії (територія між ріками Евфратом і Тигром), що виводить свою назву від аккадійських слів Babi-Lu (ворота бога). Вавилон тоді був розташований по обидва боки ріки Евфрату і зв'язаний широчезною брамою „Іштар". Нині з цього розкішного міста залишилися тільки спогад та руїни, що становлять туристичну атракцію, на відстані приблизно 55 миль від теперішнього Багдаду.

По тій землі ходили колись славетний полководець Александер Македонський, законодавець цар Гаммурабі та процесії вірних, що на чолі зі своїми царями ходили процесійною дорогою до святині доброго бога хліборобства Мардука, розташованої на вежі Зіґґурат Етемакі, орнаментованої ґлязуром і зображеннями святих зміїв, биків і левів. Про цю вежу згадує Старий Завіт і називає її Вавилонською вежею. Її будівничі поставили собі за мету довести її висоту до самого неба, але цей задум розгнівив Єгову і за кару він помішав їм розмовну мову і вони змушені були припинити дальшу будову вежі, а налякані будівничі розійшлися по цілому світі.

Цю Вавилонську вежу вони побудували в той сам спосіб, що його практикували асирійці і аккадійці — у вигляді прямокутних кам'яних бльоків, прокладених один на одному, пов'язаних вапняною заправою та широкими кам'яними сходами.

Згідно з описом грецького історика Геродота, цю гігантську вежу застав (звичайно, в дуже зниценому стані) Александер Македонський і вирішив відновити її. З тією метою зібрав коло 10,000 робітників, яким доручив перенести залишки будови на місце заплянованого спорудження грецького театру. На жаль, передчасна смерть 33-річного македонського володаря перекреслила всі його пляни й задуми.

Однак навіть те, що залишилося після цієї вежі-піраміди, робить на всіх глядачів імпозантне враження.

Історія людської цивілізації та культури почалася саме тут, у південному Іраку, де на просторих, випалених сонцем рівнинах приблизно 5000 років перед Христом сумерійці збудували подиву гідну цивілізацію, зорганізували державну структуру, заснували розкішні міста з цікавою архітектурою. Крім того вони мали вже власне письмо та літературу і користувалися чотириколісними возами та першою у світі системою шкільництва.

На території давнього Сумеру, або т.зв. Межиріччя (Месопотамії), постає окрема Вавилонська держава, що стає осередком культури та військової потуги. І подібно як мілітарна Асирія, викликує переляк у широкому довкіллі своїх сусідів. Тому сусідні народи мріють про падіння її столиці, побудованої руками невільників, пригнаних до Вавилонії під батогами після переможних завоювань та підкорення їх країн. Недаром біблійний пророк провіщав:

Вавилон, перлина
королівств,
Клейнод і гордість
халдеїв,
Стане Содомом і
Гоморою...
І не буде вже ніколи
придатним до життя,
Ані заселений, від
покоління
До покоління...

Вавилон остаточно занепадає під ударами каситів, але згодом знову відроджується. Батько царя Навуходоносора нищить Асирію, а його син відбудовує Вавилон і доводить його до нового розквіту.

Падіння цієї перлини королівства стає дійсністю лише під ударами персів у 539 році по Христі.

Упродовж віків існував Вавилон і впродовж приблизно такого самого часу ніхто не знав насправді, де були розташовані його руїни. Щойно у 1899 році експедиція під керівництвом німецького археолога Колдвея відкопує Вавилон, але до давніших його нашарувань не дає доступу підґрунтова вода. Знищене та пограбоване місто Вавилон, місто розумного Мардука, для якого щастя і нещастя дочасного життя людини закінчувалося на цій землі, а далі її існування було вже зумовлене не карою чи нагородою, але величчю її похорону.

Вавилон, місто магії, ворожб, астрологів, таємничих халдейських чисел та незвичайних будівель, місто розумне й горде, а одночасно жорстоке — наше спільне успадкування на іракській землі.

До речі, заходом ЮНЕСКО проєктується у найближчі десять років відбудова Вавилону коштом 25 мільйонів долярів, яку має фінансувати Ірак. Чи ця перебудова стане дійсністю після недавньої американсько-іракської війни, в цьому слід дуже сумніватися.

Володимир Жила

РЕЗУЛЬТАТ СТОЛІТНЬОГО ЗУСИЛЛЯ

I

100-ліття — Літопис українців у Квебеку, опрацювала Галина Змієнко-Сенишин. Етобікок, Онтаріо, Українська Друкарня ОО. Василіян, 1991 (?), 240 сторінок.

Перед нами синя книга в твердих обкладинках великого формату (8½" x 11"), в якій зібрано історичні факти про організацію і розвиток церковного, суспільно-громадського та культурно-освітнього життя українців у Квебету. У книзі використано літописну форму розповіді про події, зібрані на підставі джерельних матеріялів. Жанр книги — змодернізований вид історико-мемуарної прози, якому характерні розташовані в хронологічному порядку короткі замітки, а тут же й ширший розповідний матеріял про значніші події.

Цю форму розповіді вибрано, щоб включити в книгу якнайбільше матеріялу з організаційних архівів, ювілейних книжок і періодичних видань та подати його в короткій формі без будь-яких інтерпретацій чи завважень. Завдання це, як пише голова редакційної колегії книги Олександер Бега, було подиктоване турботою, щоб уникнути непорозумінь, що мовляв, когось не згадано чи написано про нього замало.

Книга охоплює організаційне життя українців Монтреалю, Ляшіну, Вал д'Ору, Руан Норанди (північно-західній Квебек). Включено тут також окремий розділ про Комітет Українців Канади — Конгрес Українців Канади та про його відділ у Монтреалі.

Рецензована книга починається привітанням генерального губернатора Канади Рамона Гнатишина. Тут же і його герб. Далі вміщено коротке слово голови монтреальського відділу КУК Ярослава Кульби, „Звернення до читача" Олександра Бєги та „Слово від автора" Галини Змієнко-Сенишин.

Видання присвячено 100-літтю поселення українців у Квебеку й воно появилося трьома мовами: французькою, англійською та українською. Українське видання охоплює цілість праці, в той час, як чужомовні видання дещо коротші й приготовані для тих, хто цікавиться українцями та їхнім способом життя. Чужомовці видання передано до бібліотек університетів і середніх шкіл.

Український побут в Квебеку та взагалі в Канаді починається 1891 роком, коли двоє українців: Василь Єлиняк і Іван Пилипів „вступили на благословенну Канадську землю" (в той час перші емігранти прибували через Монтреаль). Це був щасливий початок, який швидко набрав масового характеру, бо до Канади почали переселюватися цілі родини, групи односельчан тощо. Так розпочалася „еміґраційна гарячка" українського селянства, що незабаром спричинилася до формування церковних громад, культурно-освітніх організацій, згодом їх крайових надбудов, з в 1940 році центральної всеканадської української репрезентації Комітету Українців Канади, що нині зветься Конгресом Українців Канади.

За час столітнього перебування українців у Квебеку зорганізовано близько 80 установ, парафій та різних організацій національно-громадських, ветеранських, жіночих, молодечих, студентських, лікарських, добродійних, культурно-освітніх, наукових, технічних, шкільних, забезпеченевих та кредитно-кооперативних. Деякі з них були короткотривалими, а інші , переборовши трудні початки, діють і сьогодні. Серед нах є установи, наприклад, Франко-Українське Товариство Дружби Квебеку, Товариство Українських Філятелістів і Нумізматиків, Український Золотий Клюб „Тризуб", Читацький Гурток, Дитячий Театр „Веселка", які є чисто квебекськими українськими установами, інші — це філії загальноканадських установ чи організацій.

Однією з перших українських установ в Квебеку було Забезпеченеве Товариство „Самопоміч", яке засновано ще 1903 року. Його засновниками були: Поремський Павло, Бучковський Микита, Станимір Кость, Теленько Іван і Тимір Микола. До речі, це Товариство допомагало не тільки забезпеченим чоловікам, але їхнім вдовам і сиротам.

Переломовою подією у житті української католицької громади в Монтреалі був приїзд до цього міста на Світовий Католицький Євхаристийний Конгрес Митрополита Андрея Шептицького у вересні 1910 року. Це сильно причинилось до організації розпорошеної громади та до підготови ґрунту до заснування в цьому місті першої української греко-католицької парафії св. Архистратига Михаїла, що її започатковано 1911 року, коли до Монтреалю прибув парох о. д-р Кирило Єрмій.

Продовження буде.

Працівники...

(Закінчення зі стор. 1)

Вона звернула увагу на те, що такого розуміння служби українській установі, понад звичайний обов'язок, в молодших поколіннях вже немає, і тому жаль, коли ж люди з такими поняттями відходять зі своїх постів.

Колишній головний предсідник д-р Іван Флис пригадав, коли це В. Сохан від першого дня перебування в ЗСА зголосився до праці в УНС і як він завжди у кожній справі та у кожних обставинах мав добре слово для членів УНС, а вже зокрема для секретарів відділів, з якими мав постійно до діла. Раїса Руденко полинула споминами до свого приїзду із чоловіком — відомим поетом і колишнім в'язнем совєтських тюрем Миколою, коли на летовищі на американській землі вітали їх д-р І. Флис і В. Сохан. Олександер Благітка, касир, подякував за кожночасну дружбу та співпрацю.

Вкінці забрав слово В. Сохан, який дякував усім, що згадали його так теплими словами і з видимим зворушенням заявив, що він завжди, коли зайде того потреба, допоможе, бо для нього союзова родина є дуже близькою, як і є ціла громада. Обіцяв взятися до писання споминів, щоб передати на папері усі переживання, що їх залишили 45 років безперервної праці в УНС. Дружина В. Сохана передала привітання від попередника на пості головного секретаря, д-ра Ярослава Падоха і його дружини, а М. Лиско, яка вела тою товариською імпрезою, передала подарунок усіх працівників, як і від радної Анни Ремик і від 399-го Відділу УНС, як також сердечні привітання від усіх секретарів відділів, що бажають свому довголітньому опікунові приємного відпочинку на емеритурі.

Крайння торта із написом: „20-го червня 1949 р. — 28-го червня 1994 р. і „Многолітствієм" закінчилася ця родинна імпреза.

Прощальне слово виголошує предсідник У. Дячук (зліва). Сидять В. Сохан і його дружина Неонілія.

Промовляє ред. І. Кедрин, пригадуючи перші роки праці в УНС подружжя В. і Н. Соханів.

КНИЖКА

„СПОГАДИ" — Галини Мазепи

Заходом Крайової Управи Організації Українок Канади видано „СПОГАДИ" Галини Мазепи. Книжка має 274 сторінки, не включаючи фотознімок. Спогади Галини Мазепи написані цікаво, щиро, віддзеркалюють життя та побут країн, у яких довелося жити авторці, відомій сучасній визначній малярці. У книжці широка панорама відомих діячів культури, мистецтва, громадського та політичного життя. Книжка читається з повним емоційним зацікавленням. Ціна книжки — 15 дол., з пересилкою — 20 дол. Тираж обмежений. Замовлення слід слати на адресу: Ukrainian Women's Organization of Canada 378 Burnhamthorpe Road, Etobicoke, Ontario, M9B 2A6, Canada.

Свято Героїв на „Михайлівці"

Це свято, що відбулося в парафіяльній залі, відкрила вступною точкою Юлія Шашаровська, зразково виконавши „За героями не тужать..." Вона мала функцію керувати програмою.

З черги мгр Роман Дубенко виголосив слово, в якому пройшов усі етапи наших визвольних змагань. У його слові було відчутне докладне опрацювання, не згадуючи доброї дикції, логічних акцентів, інтонації та справді мистецької подачі, за що дістав довготривалі оплески.

Надя Петрик прочитала віршований текст Юліяна Балана „Про героїв". У неї приємний голос, яким уміє оперувати. Її читання було на мистецькому рівні, чого доказом були також дружні оплески.

П'ятирічна Стефця Наконечна виголосила віршик „Забута могила", за що Стефцю щедро нагороджено оплесками.

Останньою точкою Свята Героїв був монтаж Володимира Шашаровського „Пройдена дорога", що його виконали Юлія Шашаровська, Леся Стасюк, Надя Петрик, Юрій Наконечний, Марко Клос і Ярослав Климовський. Нічого дивного, що читання „Пройденої дороги" мало мистецький успіх, бо ж, наприклад, Юлія Шашаровська — це колишня акторка, як і Ярослав Климовський. Марко Клос — це один із найбільш талановитих студійців, Юрій Наконечний також виступає не вперше, а Леся Стасюк і Надя Петрик є постійними рецитаторами Святомихайлівської парафії. Програму приготовили імпрезова референтка Юлія Шашаровська навпіл із Марком Клосом.

Свято залишило дуже приємне враження.

Після програми дякував виконавцям інж. Олександер Левицький, голова Парафіяльної Ради, а після нього промовив парох о. Олег Жовнірович, висловлюючи своє захоплення, і радив не спочивати на лаврах, а продовжувати мистецьку діяльність театрального гуртка.

Героям, що поклали свої голови в обороні України, о. парох проспівав „Вічну пам'ять" з чисельною публікою. Національним славнем „Ще не вмерла Украна" завершено свято героїв.

К. Зарудський

АВТОР СТАТТІ — ЯР. КЛИМОВСЬКИЙ

У „Свободі" з 1-го липня ц. р. надрукована стаття „Українка пише вірші поанглійськи". У статті нема підпису. Її автором є наш постійний довголітній дописувач з Філядельфії Яр. Климовський. — Ред.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

Оскар Вайлд:
ЕГОЇСТИЧНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ
(На українській і англійській мовах)
Переклад з англійської Ганни-Марії Балтайтис за
за редакцією
Леся Герасимчука
Малюнки Софії Скачко
Редактор Наталя Сапон

Київ, видавництво „Купина", 1993, український громадський благодійний Фонд мистців „Юні таланти", з друкарні Поліграфкомбінат „Україна", стор. 16. Ціна 2 дол.

Можна набувати у книгарні Свободи.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку.

НА ПАЛЕСТИНСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКИХ переговорах у Парижі голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат пообіцяв прем'єр-міністрові Ізраїля Іцакові Рабінові „найближчим часом" скликати в місті Газі Національну раду Палестини і усунути зі статуту ПВО ті речення, що містять заклики до знищення ізраїльської держави. Крім двосторонніх переговорів, Я. Арафат і І. Рабін зустрічалися в Парижі з пр[е]зидентом Франції Франсуа Міттераном і прем'єром Едуаром Балладюром. Стало відомо, що Франція згодилася виділили 11 міл. дол. на розбудову Гази і Єрихону. Перед відлетом до Неаполю на зустріч лідерів розвинутих країн Ф. Міттеран пообіцяв схилити „велику сімку" до більшої фінансової допомоги для палестинців.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)
68 ВІДДІЛ в ЛІГАЙТОНІ, Па.
ділиться сумною вісткою із членами Відділу і симпатиками, що 29-го червня 1994 р. під час побуту в Україні відійшов у вічність на 76-му році життя

св. п.
СТЕПАН СЕЛЕШКО

секретар 68 Відділу ОДВУ в Лігайтоні, Па., член ЦУ ОДВУ, довголітній управитель оселі ім. Олега Ольжича, активний член української громади.

ПОХОРОН відбувся в його рідному селі Витвиці, Україна

Сестрі Юлії Витвицькій і родині в Україні щирі співчуття висловлює

УПРАВА І ЧЛЕНИ
68-го ВІДДІЛУ ОДВУ в Лігайтоні

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)
ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА
ділиться сумною вісткою з членством і українською громадою, що 29-го червня 1994 р. під час побуту в Україні відійшов у вічність на 76-му році життя

св. п.
СТЕПАН СЕЛЕШКО

член Центральної Управи ОДВУ, довголітній управитель оселі ім. Олега Ольжича, активний член української громади.

ПОХОРОН відбувся у його рідному селі Витвиці, Україна.

Сестрі Юлії Витвицькій і родині в Україні щирі співчуття висловлює

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА і все членство ОДВУ

СТАНИЦІ БРАТСТВА кол. ВОЯКІВ І-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
у Філядельфії і Лігайтоні, Па.
влаштовують
СВЯТОЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

50-ої РІЧНИЦІ БОЇВ ПІД БРОДАМИ

в НЕДІЛЮ 24-го ЛИПНЯ 1994 р.
на Оселі ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА в Лігайтоні, Па.

ГОД. 10.30 РАНО — Служба Божа в намірені українського народу і Панахида за полеглих.
ГОД. 1.00 ПІСЛЯ ПОЛ. — Зустріч кол. вояків І УДА УНА з громадянством.

- В мистецькій програмі зустрічі візьмуть участь ВОЛОДИМИР МАЗЯР, ОКСАНА СНОВИДОВИЧ МАЗЯР та учасники Табору Золотого Хреста на Оселі ім. О. Ольжича.

Щиро запрошуємо ... комбатантські й молодечі організації і все українське громадянство.

УПРАВИ СТАНИЦЬ

В П'ЯТДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
ОСИПА РУДАКЕВИЧА

який згинув 20-го липня 1944 р. під Бродами
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в середу 20-го липня о год. 9-ій ранку в церкві св. Миколая у Пассейку, Н.Дж..

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в неділю 24-го липня о год. 9-ій в Church of Annunciation of the Blessed Virgin Mary 1204 Valley Rd., Melrose Park, Pa.

Просимо в цей день згадати покійного.

дружина — ІВАННА
дочка — МАРТА ФАРМІҐА з мужем ОЛЕГОМ, синами НЕСТОРОМ і ЄВГЕНОМ і доньками УЛЯНОЮ і ТАНЕЮ
син — ЄВГЕН з дружиною ОЛЕЮ і синами ДАНИЛОМ, ПАВЛОМ, ОСТАПОМ і дочкою СОФІЄЮ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У НЮ ЙОРКУ ДВІ давні та поважні фінансові інституції — Дайм сейвінгс бенк оф Ню Йорк і Енкор сейвінгс бенк повідомили, що вони вирішили об'єднатися. Нове підприємство під назвою Дайм бенкорп буде найбільшою ощадничевою установою на східньому побережі ЗСА та четвертою по величені після Сітібенк, Кемікал і Чейс Мангеттен у ЗСА. Як і в інших випадках це зроблено в ім'я заощаджень, а це у свою чергу пророкує звільнення працівників. Одначе у цьому випадку вони не будуть масовими, тому й не такими болючими. Речники обидвох установ сподіються, що всі процедури об'єднання закінчаться до кінця біжучого року.

У тяжкому смутку повідомляємо, що в неділю, 10-го липня 1994 р. упокоїлась в Бозі наша найдорожча МАМА

бл. п.
д-р
ЛІДІЯ ГОЛІНАТА з ХОДОРОВСЬКИХ

ПАРАСТАС у вівторок 12-го липня, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н.Дж.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в середу 13-го липня о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а звідти похорон на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому горю:
доньк[а] — МАРІЙКА ВИНАРЧУК з мужем ЙОСИФОМ
кузинка — ІРЕНА НОСИК
родина — ТАЇСА БОГДАНСЬКА
— МИКОЛА І МАРІОН ГОЛІНАТІ з дітьми та внуками
— СТЕФАНІЯ ГОЛІНАТА
свати — ІВАН І МАРІЯ ВИНАРЧУКИ
шваґер — ВАСИЛЬ ТИМКІВ з дітьми і внуками в Україні
родини — КИСІЛЕВСЬКИХ, ТКАЧІВ, ЯКИМОВСЬКИХ, ТОПОРОВИЧІВ, ДЗЕРОВИЧІВ, ЗАРИЦЬКИХ

З невимовним смутком повідомляємо, що в п'ятницю 8-го липня 1994 р. згинув в автовій катастрофі біля Києва (Україна) для нас найдорожчий і невіджалуваний СИН, МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.
д-р прав
БОГДАН ЮРІЙ ЮРЧИШИН

залишив в розпачі і з болем в серці:
маму — ІРИНУ
дружину — АНІТУ
дочок — АЛЕКСАНДРУ І АНЮ
сестру — ЛЯНУ з мужем ЄВГЕНОМ БАБІЄМ
сестрінки — ЛЯРИСУ І НАТАЛОЧКУ

ПАНАХИДА в середу 13-го липня 1994 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні J.S. Waterman, 495 Commonwealth Ave., Boston.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ буде відправлена 14-го липня о год. 11-ій ранку в церкві Царя Христа в Бостоні.

16-го липня тлінні останки будуть перевезені до Connecticut на український цвинтар при церкві св. Михаїла в Glastonbury, Conn.

З глибоким болем і сумом повідомляємо приятелів, знайомих, друзів Буковинців та все українське громадянство, що в понеділок, 27-го червня 1994 р. несподівано упокоївся в Бозі в Brewer, Maine наш найдорожчий і невіджалуваний МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
мґр прав
РОМАН О. ФЕДОРІВ

народжений 12-го січня 1911 р. в Чернівцях, Буковина, Україна. Адвокат на Буковині, член старшини та ч. б. УАК „Запороже" в Чернівцях та Ню Йорку, довголітній працівник First National Bank в Бостоні, Масс., член 307-го відділу УНС, активний діяч УККА та УАКРАди, основник Центрального Об'єднання Буковинських Українців в ЗСА та інших організацій.

ПАНАХИДА відбулася 29-го червня 1994 р. в похоронному заведенні Brookings — Smith, Bangor, Maine.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в четвер, 30-го червня 1994 р. в католицькій церкві св. Івана в Bangor, Maine.

Тлінні останки спочили на цвинтарі Mount Hope Cemetery, Bangor, Maine.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА з дому ОСТАФІЙЧУК
дочка — ІРИНА з мужем д-ром БОГДАНОМ СЛАВИМ
внуки — д-р медицини НАТАЛКА СЛАВА
— СТЕФАНІЯ СЛАВА
— МИКОЛА А. СЛАВИЙ

Просимо о молитви за спокій душі покійного

„УКРАЇНА МОЖЕ ГОРДИТИСЯ МІНІСТРОМ ОБОРОНИ"

Репортаж про зустріч української громади Чикаго з генералом армії Віталієм Радецьким

Слова у заголовку репортажу належать амбасадорові України у ЗСА Олегові Білорусові. Він сказав їх на бенкеті з нагоди прибуття до Чикаго міністра оборони України Віталія Радецького, який відбувся у суботу, 18-го червня цього року.

Мені не вперше доводилося розмовляти з міністрами України. Охоче, наприклад, дав інтерв'ю для „Свободи" міністер культури Іван Дзюба, який в кінці минулого року приїздив до Чикаго на відкриття пам'ятника жертвам Голоду.

У зв'язку з тим, що літак, яким міністер оборони України прибував до Чикаго, сідав на військовому летовищі, потрапити туди можна було лише маючи спеціяльний дозвіл. Не буду втомлювати читачів подробицями того, як мені вдалося його одержати, скажу лише, що не порушив жодного правила.

У невеликій затишній залі зібралися представники української громади міста, генерали та старшини американської армії. Серед присутніх — генеральний консул України в Чикаго Анатолій Олійник та його дружина Зоя. До прибуття літака залишалося трохи часу і я, включивши диктофон, звернувся до А. Олійника з проханням розповісти про життєвий шлях міністра оборони України. Ось що він сказав:

— Мені дуже приємно почати з того, що Віталій Радецький родом з Вінничини, тобто мій земляк. Йому 50 років, ще з дитинства мріяв стати військовим і став ним після закінчення Київського училища.

Бажання поглибити свої знання привело Радецького у військову академію генерального штабу совєтської армії. Через кілька років після її закінчення він став слухачем ще однієї академії, цього разу ім. Фрунзе. А потім потягнулися роки практичної діяльности у військах, розташованих на Далекому Сході.

У 1989 році Віталій Радецький повертається на Україну, його призначають заступником командира однієї з армій Прикарпатської військової округи. З травня 1991 до січня 1992 року він командував Одеською військовою округою, а потім, як відомо, став міністром оборони. Ось така коротка біографія нашого гостя, якого, до речі, вже треба йти зустрічати.

Зустріч міністра оборони України В. Радецького на чикагському летовищі.

Міністер оборони України Віталій Радецький, його дружина Юлія та амбасадор України у Вашингтоні Олег Білорус на чикагському летовищі.

Світлив А. Гороховський

Сріблястий літак торкнувся колесами розпеченої червневим сонцем бетонної доріжки летовища і незабаром під'їхав до службового приміщення. Відчинилися двері і сходами трапу легко і швидко зійшов міністер оборони України, одягнутий у літню сорочку з короткими рукавами.

Високого гостя привітали генеральний консул Анатолій Олійник та відомий громадський діяч діяспори Юліян Куляс. Молода вродлива дівчина Наталка Бараник піднесла генералові квіти, ще один букет було вручено дружині міністра Юлії Радецькій.

Міністер оборони привітався з усіма. За кілька секунд дружнього рукостискання я встиг попросити його дати інтерв'ю для „Свободи". Він пообіцяв, що при нагоді задовольнить прохання.

Закінчилася коротка церемонія зустрічі. Віталій Радецький і особи, що його супроводжували, попрямували до готелю для короткого відпочинку. А увечорі у просторій залі школи при церкві св. Миколая українська громада влаштувала прийняття на честь високого гостя. Мені не раз доводилося брати участь у подібних імпрезах, однак змушений підкреслити, що з такою теплотою, яка була виявлена міністрові оборони, ще нікого з керівників України не зустрічали...

Велику ролю у створенні на бенкеті атмосфери щирости, сердечности та доброзичливости відіграв голова комітету споріднених міст Київ — Чикаго Юліян Куляс. Його манера спілкування припала всім до душі, народні усмішки, гумор та власні цікаві спостереження прикрасили цей незабутній вечір.

Як і належиться, прийняття передував американський гимн, майстерно виконаний студенткою Іллинойського університету Стефанією Гаст-Мурською та молитва, яку провів о. Іван Кротець.

Після закінчення, так би мовити, офіційної частини, із словами привіту до високого гостя звернулися керівники українських організацій міста: Андрій Скиба, Орест Бараник та д-р Богдан Ткачук. Вони відзначили велику ролю, яку відіграє міністер оборони у будівництві збройних сил України, його тверду і послідовну позицію при веденні переговорів з Росією з приводу розподілу Чорноморської фльоти, на яких він до кінця відстоював інтереси молодої держави.

Наближається хвилина, на яку з тихим нетерпінням чекали всі учасники прийняття. Амбасадор Олег Білорус підходить до мікрофону, щоб запросити до слова міністра оборони України. Та перед тим він виголосив коротку промову, присвячену генералові армії Віталієві Радецькому. Дозволю собі навести кілька уривків з його виступу:

— Міністер оборони приїхав на гостину до Чикаго в той час, коли відносини України з Америкою набрали нарешті позитивного і конструктивного характеру, коли ці відносини обіцяють мир та спокій, гарантами яких є велика Америка і нова велика европейська держава — Україна.

Сьогодні військово-політичне і військово-технічне співробітництво України з Америкою набрало надзвичайно великих маштабів і нових якостей. Якщо говорити про перші результати, то можемо з гордістю сказати, що досягнуті вражаючі результати. І заслуга в цьому з боку України належить міністрові оборони Віталієві Радецькому.

Я вірю в те, що військо України з честю виконає свою історичну місію, захистить нашу незалежну державу і це зроблять такі люди, як генерал Радецький.

Отже, зустрічайте міністра оборони України!

Представники української громади, стоячи, протягом кількох хвилин тепло вітали дорогого гостя, звідусіль лунали оклики на честь незалежної України, її збройних сил.

Свою промову, яка була вислухана з великою увагою і неодноразово переривалася оплесками, міністер почав з привітання громаді від імени України та її війська.

— Військові формування, — сказав генерал армії, — що залишилися нам у спадщину від Совєтського Союзу, було недоцільно та неможливо реформувати для потреб України, оскільки недоліки старої армії будуть трансформовані у нові структури. Спочатку ми не все тут зрозуміли. Потрібен був певний час і, звичайно, досвід. Зараз ми його маємо і тому підтверджуємо, що займаємося в Україні будівництвом нових збройних сил, а не реформуємо те, що залишилось.

Як самі розумієте, для втілення в життя програми будівництва нової армії потрібне матеріяльне та фінансове забезпечення. Не хочу з цього робити таємницю і скажу відверто, що маємо великі труднощі. Та, незважаючи на це, наполегливо, крок за кроком, просуваємося вперед.

Далі генерал армії зазначив, що одночасно здійснюється поступове скорочення збройних сил. За минулі два з половиною роки чесельність армії зменшилася на 200 тисяч осіб, а до кінця цього року вона становитиме 450 тисяч.

Свою промову міністер закінчив такими словами:

— Шановні пані і панове! Хотів би вас запевнити, що, незважаючи на об'єктивні труднощі, які існують в нашій країні, ми маємо найголовніше: бажання працювати для себе, віддані, добре підготовлені кадри, підтримку українського народу, давню і багату спадщину військового гарту, вашу підтримку та відчутну допомогу, шановні співвітчизники. Спасибі вам за це!

Разом із Віталієм Радецьким до Чикаго прибула група генералів, які супроводжували його в поїздці по ЗСА. Мою увагу привернув молодий ставний генерал-полковник Петро Шуляк, який нині командує Прикарпатською військовою округою.

Ось що він розповів про себе:

— Я народився у 1945 році на Рівенщині, в Здолбунівському районі. У рідному селі закінчив середню школу, а після того поступив у Київське військове училище. Та на цьому навчання не завершилося, поглиблював свою освіту ще у двох військових академіях. Мені, одному з небагатьох українців, після завершення навчання було присвоєно генеральське звання.

А далі майже 30 років служив за межами рідної землі. Та коли було проголошено незалежність України, я повернувся на батьківщину і мені доручили командувати армією. Незабаром став заступником командуючого ПрикВО, а в квітні цього року Президент підписав указ про призначення мене командуючим Прикарпатською військовою округою.

Хотів би привернути увагу читачів до проблеми, про яку говорив Петро Шуляк:

— Як відомо, українські військовики протягом трьох століть змушені були розмовляти чужою для них російською мовою. Нині ми здійснюємо перехід на державну, тобто українську мову, однак бракує підручників, словників, наочних посібників. Сподіваємося на допомогу діяспори у вирішенні цієї важливої справи.

Пан Куляс закликав присутніх прислухатися до прохання командуючого і забезпечити його військовиків усім необхідним для опанування рідної мови...

Ще кілька штрихів до портрета міністра оборони України додав у своєму виступі американський генерал українського походження Микола Кравців. Він, зокрема, відзначив його широку обізнаність у військових справах, вміння спілкуватися з людьми. Зокрема, Радецький встановив тісні контакти із секретарем Департаменту оборони ЗСА Вілліямом Перрі та начальником об'єднаних керівників штабів американських збройних сил генералом Джаном Шалікашвіллі.

— Минулої ночі, — згадував М. Кравців, — міністер оборони брав участь у військовому навчанні, яке проходило у вишкільному центрі форту Ірвен, що в Каліфорнії. Генерал Радецький був не лише спостерігачем, але і учасником навчального бою, справжнім солдатським лідером. Його військовий хист одержав високу оцінку з боку американських командирів.

Від себе хотів би додати, що генерал М. Кравців широковідомий не тільки в діяспорі, але і в Україні, як радник міністерства оборони, який докладає багато зусиль до того, щоб українська армія стала надійним захисником незалежної держави.

Значний час присвятив Віталій Радецький відповідям на запитання учасників прийняття, в яких торкнувся тих проблем, про які в хотів його запитати, зокрема про становище в Криму та про долю Чорноморської фльоти, і тому відпала потреба в інтерв'ю, а до того міністер поспішав на летовище, де на нього чекав літак, щоб відлетіти до Вашінгтону.

І на закінчення розповіді ще одне покликування на амбасадора Олега Білоруса. Представляючи міністра, він назвав його маршалом. Так, сьогодні це помилка, однак завтра Віталій Радецький неодмінно стане першим маршалом незалежної України. В цьому немає сумніву!

Анатолій Гороховський

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ТЕОДОР ГРИВНАК член УНС Відд. 217-го Братства ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. помер 6-го травня 1994 року на 85-му році життя. Нар. 11-го жовтня 1908 року в селі Чесники в Україні. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Тамару, синів Северка з дружиною Рені і Ореста Романа, двох внуків Адріяна Михайла і Теодора та родину в Україні. Похорон відбувся 10-го травня 1994 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Приймак, секр.

Д-р МИКОЛА ШПИТКО член і секретар 489-го Відділу в Ню Йорку, Н.Й. помер 18-го квітня 1994 року на 89-му році життя. Нар. 26-го вересня 1905 року в Іспас Доброва, Буковина, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Ірину з дому Бринзан. Похорон відбувся 23-го квітня 1994 року на укр. правосл. цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Григорович, секр.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Прошу змінити мою адресу

- ❑ „Свободи"
- ❑ "The Ukrainian Weekly"
- ❑ „Веселки"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

На зміну адреси просимо ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

✳ ПРАЦЯ ✳

ПОШУКУЮ
жінку до опіки двоє дітей в Лонг Айленд, Ню Йорк.
(516) 561-4132

ПОШУКУЮ
жінку до опіки трьох дітей, двоє шкільного віку, та до легкої домашньої праці. За інформаціями прошу телефонувати на число:
(201) 635-7481
після 7-ої веч.